

V rámci celoroční činnosti DSK Motýlek se koná další z výletů vlastivědného cyklu:

„Památná místa naší země a našich dějin“

V letošním roce pokračujeme po roční pauze s podzimním výletem po krásách naší země s připomenutím významného historického výročí 600 let od úmrtí jednoho z nejslavnějších českých vůdců Jana Žižky z Trocnova dne 11. 10. 1424. Bylo to u Přibyslavi a k jeho mohyle se podíváme. Je to výlet ve větší vzdálenosti od Prahy, ale s dobrým vlakovým spojením. věřím, že se výlet bude líbit.

Výlet „Přibyslav“

se koná v neděli dne **6. 10. 2024** dle následujícího programu:

Cesta tam.

Sraz je v železniční stanici **Praha Hlavní nádraží (Wilsonovo)** v **7:30**. Rychlíkem „**Vysočina**“ pojedeme přímo do železniční stanice **Přibyslav**. Po příjezdu v **10:15** půjdeme **pěšky necelých 5 km k mohyle Jana Žižky**.

Tam vlakem ze stanice Praha hl. n. (Wilsonovo)

R 9 (R 977 Vysočina)

• Praha hl.n.	8:06
• Přibyslav	10:15

Jan Žižka z Trocnova (Kalicha)

Život Jana Žižky

Jedním z nejslavnějších českých vojevůdců je husitský válečník **Jan Žižka z Trocnova**.

Narození Jana Žižky se pouze odhaduje, asi to bylo kolem roku 1360. Celkem uznávané ale je, že rodištěm byl **zemanský dvorec nedaleko dnešního Trocnova** poblíž Borovan na Českobudějovicku. Později se Jan Žižka z Trocnova psal i z Kalicha, podle hradu, který za husitských válek založil na Litoměřicku.

Zprávy o jeho životě jsou soustředěny do několika posledních let jeho života. Jinak je to jen několik útržků, jako třeba svědectví u některých listin.

Z těchto archiválií, v nichž jsou zaznamenány výpovědi zločinců a zemských škůdců z první poloviny 15. století, vyplývá, že pravděpodobně **v roce 1408 Žižka vyhlásil nepřátelství Jindřichovi z Rožberka a královskému městu České Budějovice**. Stal se tedy **takzvaným opovědníkem**, což však bylo v té době právem každého šlechtice, proto nelze samotného Žižku pokládat za zločince, ale za osobu, která v souladu s tehdejší právní silou. Dráha trocnovského zemana jako zbojníka se změnila 25. dubna 1409, když v jeho prospěch **král Václav IV. na hradě Žebráku vydal list**, jenž deklaroval purkmistrovi a konšelům města Budějovice, že jim je **uděleno svolení usmířit se s Janem Žižkou**. O tři měsíce později (27. července) **nechal král na Točniku vyhotovit nový amnestující list**, v němž oznamuje Budějovickým, že přijal na milosti Jana řečeného Žižku, svého milého věrného, odpouštěje jemu milostivě všechny výtržnosti učiněné proti němu a proti koruně království Českého.

Slavný husitský hejtman Jan Žižka z Trocnova je spojen s mnoha legendami i otazníky. O některých skutečnostech se neshodnou ani autoři historických knih. Možná to bude už proto, že již v době svého života byl Jan Žižka pro radikální husity hrdinou, skvělým obráncem pravé víry a pro nepřátele nebezpečným nepřítelem, kterého rádi vykreslili v co nejhorších barvách. Ve středověku ovšem ani jedna strana neválčila v rukavičkách. A Janu Žižkovi nelze upřít jedno. **V kritických chvílích ukázal mimořádný vojenský talent.**

V roce 1410 vypomáhá polsko-litevské koalici proti řádu německých rytířů v bitvě u Grünwaldu. Jan Sokol z Lamberka a spolu se Stanislavem z Dobré Vody velel v této bitvě čtvrté polské korouhvi sv. Jiří, v níž bylo na patnáct set jezdců, vesměs Čechů a Moravanů a mezi nimi i Jan Žižka. Jan Sokol z Lamberka měl možnost vyučit svého žáka a družníka, Jana Žižku. A vzdělal jej v tom nejpotřebnějším – v masivním **využívání terénních výhod, boje z vozové hradby i boji proti přesile.**

Neví se také, kde a kdy přišel poprvé o oko. Mohlo to být už v dětství, odpovídala by tomu zranění na části lebky, která je připisována Janu Žižkovi. Mnohem jistější je, kdy přišel o druhé oko. Kroniky se shodují, že to bylo při obléhání hradu Rabí, který se nachází nedaleko Sušice. Střela z kuše se zaryla do hrušně a tříška z tohoto stromu zranila Žižkovy i druhé oko.

Památné bitvy Jana Žižky

Husitské hnutí trvalo od **První pražské defenestrace** což je událost z neděle **30. července 1419**, kdy byli protihusitští novoměstští radní (konšelé) zabiti svržením z okna radnice a skončilo **bratrovraždou bitvou u Lipan 30. května 1434**. Z toho 5 let byl v čele vojska husitů od počátku až do své smrti Jan Žižka a dalších 10 let pak Prokop Holý (Veliký).

Pro veřejnost je tak Jan Žižka brán vojenským vůdcem husitů už od počátku. Ale například v první známé bitvě u Sudoměře 25. března 1420 větší slovo mohl mít Břeněk Švihovský, který však v boji padl. A u Sudoměře ještě nebyli poraženi křižáci, na ty dojde až za několik měsíců na pražském Vítkově. Houf husitů utíkající z Plzeňska do Sezimova Ústí napadly u Sudoměře zatím jen spojené síly královské posádky z Písku, rytířů ze strakonické komendy johanitů a nepřátel husitů z Plzeňska. I přes velkou početní převahu ale byli protivníci husitů poraženi. Pro úplnost dodejme, že husité se také nenazývali husité, nanejvýš kališníci. Spíše však

podobojí nebo „věrní“ - pravé víře. Pro nás ale houf husitů utíkající z Plzeňska u Sudoměře zvítězil, zbavil se pronásledovatelů a přispěl v příštích dnech k založení Tábora.

Z mnoha bitev s domácím i zahraničním nepřítelem patří k nejslavnějším Žižkova vítězství v první a druhé křížové výpravě císaře Zikmunda Lucemburského, považovaný královskou stranou za nástupce Václava IV, proti Čechům.

Při **první křížové výpravě obranou Vítkova**. Úspěch na Vítkově, který sice nezničil křížácké vojsko (ztráty křížáků se sčítaly na stovky), ale **ubráníl Prahu před obklíčením**. Tuto bitvu připomíná dnes největší jezdecká socha Jana Žižky.

Významné bylo vítězství husitů při **druhé křížové výpravě** na přelomu roku 1421 – 1422, která se nazývá **u Kutné Hory**. Koncem roku 1421 došlo k několika střetům, které vyvrcholily 6. ledna, kdy byli křížáci v noci překvapeni a dali se na útěk a následně je husité porazili „u Habrů“, kde se v panice dali na útěk a mnoho se jich i utopilo v řece Sázava.

V obou těchto bitvách zvítězili husité proti mnohonásobné přesile především svou bojovností, ale hlavně válečným uměním **Jana Žižky z Trocnova**.

Smrt Jana Žižky u Přibyslavi

Janu Žižkovi se stalo osudným tažení proti Albrechtu Rakouskému v roce 1424. Cestou na Moravu se Žižka rozhodl pro samostatnou akci a oblehl město Přibyslav. Vítězství se už nedočkal. Nedaleko hradeb zemřel 11. října na následky nedolčeného hlíznatého onemocnění. V té době byl už také slepý na obě oči. Místo, kde Jan Žižka skonal, dnes připomíná majestátní mohyla. Stojí v parku u silnice z Přibyslavi na Žižkovo Pole. Jen kousek od památné aleje se vypíná už 150 let.

Smrt Jana Žižky, Josef Mánes

Ostatky Jana Žižky v Čáslavi

Žižkovy ostatky podle dochovaných zpráv byly nejdříve **slavnostně pohřbeny v Hradci Králové v chrámu sv. Ducha**. Za nejasných okolností byly ale tajně převezeny **do Čáslavi a zde pohřbeny v kostele sv. Petra a Pavla**.

Později byl k počtě pořízen tesaný náhrobek a po nějaké době byly poblíž umístěny údajné relikvie – palcát a kamenný talíř, ze kterého hejtman jídal.

Náhrobek byl **v roce 1623 na rozkaz kutnohorského mincmistra Viléma z Vřesovic zničen**, přičemž v něm ale nebyly nalezeny žádné pozůstatky. Roku 1631 horlivý páter Gramsci v kostele našel údajné Žižkovy kosti, dal je veřejně spálit a popel rozptýlit do vzduchu na čáslavském náměstí, aby bylo jasné, že ani ta nejmenší památka nezůstala na lidmi vzpomínaného českého vojevůdce v době pobělohorské.

Mám osobní vzpomínku, kterou mi vyprávěla moje babička, dcera **Dr. Jana Zimmera**. Můj pradědeček byl v letech 1903 – 1918 **starostou města Čáslavi**, kde byly v roce 1910 nalezeny ostatky Jana Žižky. Jak mi vyprávěla, tradovalo se, že jsou uloženy v kostele Petra a Pavla za lavicí radních, kde byly léta marně hledány.

Při rekonstrukci kostela 21. listopadu 1910 bylo zedníky nalezeno nejdříve několik kostí s kalvou v zazděném výklenku skutečně za lavicí radních, ale z vnější strany v podvěžní mariánské kapli.

Nález zedníci neprodleně ohlásili na faře i na radnici a do kostela dorazil starosta města, městský archivář a další lidé. Za několik dní byla v téže kapli, avšak v protilehlém výklenku, nalezena zpráva na deskách staré knihy potvrzující, že se skutečně jedná o ostatky Jana Žižky: „Ossa incliti ducis Bohemiae Joannis Žižka in muro aversaris claudestine asservantur“ (Kosti slavného vůdce českého Jana Žižky v protější zdi tajně se chovají).

Následně z Prahy do Čáslavi přijela archeologická komise Akademie věd, pro které nebyl problém odhalit, že tato tzv. destička je podvrh a byla psána v současné době. Jak se později zjistilo, autorem naivního falza na destičce byl místní učitel a c. k. konzervátor V. V. Jeníček. Jeho písmo bylo dokonce soudně zkoumáno a byla zjištěna podobnost s rukopisem na podvržené tabulce.

Psal se rok 1910 a do konce Rakouska – Uherska bylo ještě osm roků. Rakouští úředníci nestáli o žádné objevy, které by probouzely vlastenectví, češství. Takže se jim náramně hodila falešná destička, která vrhala špatné světlo na celý objev ostatků.

Později tuto událost objektivně uzavřel profesor M. Bartoš slovy: „Destička nemá žádného významu, poněvadž byla podstrčena do podvěžní kaple teprve několik dní po nález ostatků a nemá tedy s vlastním nálezem naprosto žádné spojitosti.“

Ale do dnešního dne, kdy byly ostatky několikrát zkoumány i moderními metodami a i když se většina odborníků kloní k myšlence, že se jedná o Žižkovy ostatky, nelze to s jistotou říct.

Odkaz Jan Žižky v pozdějších dobách.

Na základě písemných pramenů je patrné, že spolubojovníci chovali k Žižkovi hlubokou oddanost a značný respekt. Lze říct, že jimi byl *milován*, nepochybně pro dobré stránky své povahy. Sympatie v tomto směru jistě vzbuzovala i nezištnost, s jakou sloužil své myšlence, neboť věrný své cti, se i přes své úspěchy na válečném poli nijak neobohatil. Nedal se podplatit a majetek pro něj neznamenal nic. Jediným jeho ziskem byl malý hrádek Kalich u Litoměřic.

O velké náklonnosti jednoznačně hovoří i chování orebitů, kteří po hejtmanově smrti přijali jméno sirotci.

Žižka vstoupil do revoluce jako zanícený vyznavač kalicha a horlivý stoupenec nápravy světské církve i křesťanského života. Zcela v duchu nekompromisního pojetí zákonnosti evangelia, jež vyznačovalo celou českou reformní školu, neuznával koexistenci různých „pravd“ a různých přístupů k poučením Písma. Pravda byla jen jedna, ta pocházela přímo od Boha a tu také Žižka jako jedinou uznával. Jeho přímočará, nemeditativní povaha žádala si víry opřené o jasné a srozumitelné formule. Čtyři pražské artikule ve znění, které uznával, poskytly mu je v plné míře. Požadovaly svobodný výklad bible, přijímání podobojí, konec světského panování kněží a rovné trestání smrtelných hříchů.

Statečnost Českého národa v době husitské a válečné umění Jana Žižky z Trocnova měly vliv na Český národ v dalších dobách především v době temna po bitvě na Bílé Hoře v 17. století a následné doby obrozenecké, kdy v mnoha dílech malířů, sochařů, spisovatelů i hudebníků se tato historie a Jan Žižka připomíná. Bedřich Smetana, Josef Mánes, Mikoláš Aleš, Alois Jirásek a další. Za všechny jen úryvek z básně Svatopluka Čecha „Dosti nás“:

Jak směšné byly našich předků cepy,
když celý svět se zdvihl proti nim.
A hle! Svět celý zdrtil vůdce slepý
a tábora se klonil věčný Řím.

I v dobách I. a II. světové války si Jana Husa a Jana Žižku připomínali legionáři a vojáci československé armády. V jejich duchu i umírali nejstatečnější lidé našeho národa.

Na přelomu roku 1916 a 1917 byl nově vznikající 3. střelecký pluk Československých legií na Rusi pojmenován „Pluk Jana Žižky z Trocnova“.

I. československá brigáda Jana Žižky z Trocnova byla vojenská jednotka za druhé světové války, která vedla partyzánský boj na území bývalé Jugoslávie.

Za dob komunistů byla snaha vykreslit Žižku jako bojovníka chudých proti bohatým. Pravda je jiná. Prameny sice mnohdy dokládají, že sedláci a prostý lid Žižku rádi následovali, avšak zároveň potvrzují, že se žádným očividným způsobem nesnažil rozbít dosavadní feudální zřízení. Naopak, v roce 1420 připojil svou pečeť k žádosti Pražanů, kteří nabízeli český trůn polskému panovníkovi Vladislavovi, či později litevskému velkoknížeti Vitoldovi. Ve vojenském řádu oslovuje osoby všech stavů, knížata, rytíře, panoše, měšťany, řemeslníky i sedláky, a na stavovském základě bylo postaveno i jeho vojsko, které se skládalo z obce panské, rytířské, měšťanské a i selské. Pokud bojoval za rovnost lidí, tak jak mu přisuzovali mnozí historici, tak především za jejich rovnost před Bohem.

Cesta zpět.

Od **Žižkovy mohyly** dle času a počasí se můžeme podívat ještě do nedaleké **obce Žižkovo pole**. Pak zpátky stejnou cestou až k **železniční stanici Příbyslav**. Dříve než dojdeme do stanice se zastavíme v blízké **restauraci U Jana Žižky** (cca 300 m od nádraží), kde zhodnotíme celý výlet a rozhodneme se jakým vlakem pojedeme zpět do Prahy.

Na celkovou délku 10 – 14 km máme zhruba 5,5 hodin (případně podle situace 6,5 hodin).

Cesta zpět pak bude opět ze stanice Příbyslav

R 9 (R 980 Vysočina)

- Příbyslav 15:41
- Praha hl.n. 17:54

R 9 (R 978 Vysočina)

- 16:41
- 18:54

Účastnit se mohou všichni: děti, ženy, starci i polo....., členové i nečlenové, přátelé DSK Motýlek.

Pozor změna: Děti na výlet mohou jen v doprovodu rodičů nebo se souhlasem rodičů v doprovodu jiné osoby starší 18 a mladší 81 let.

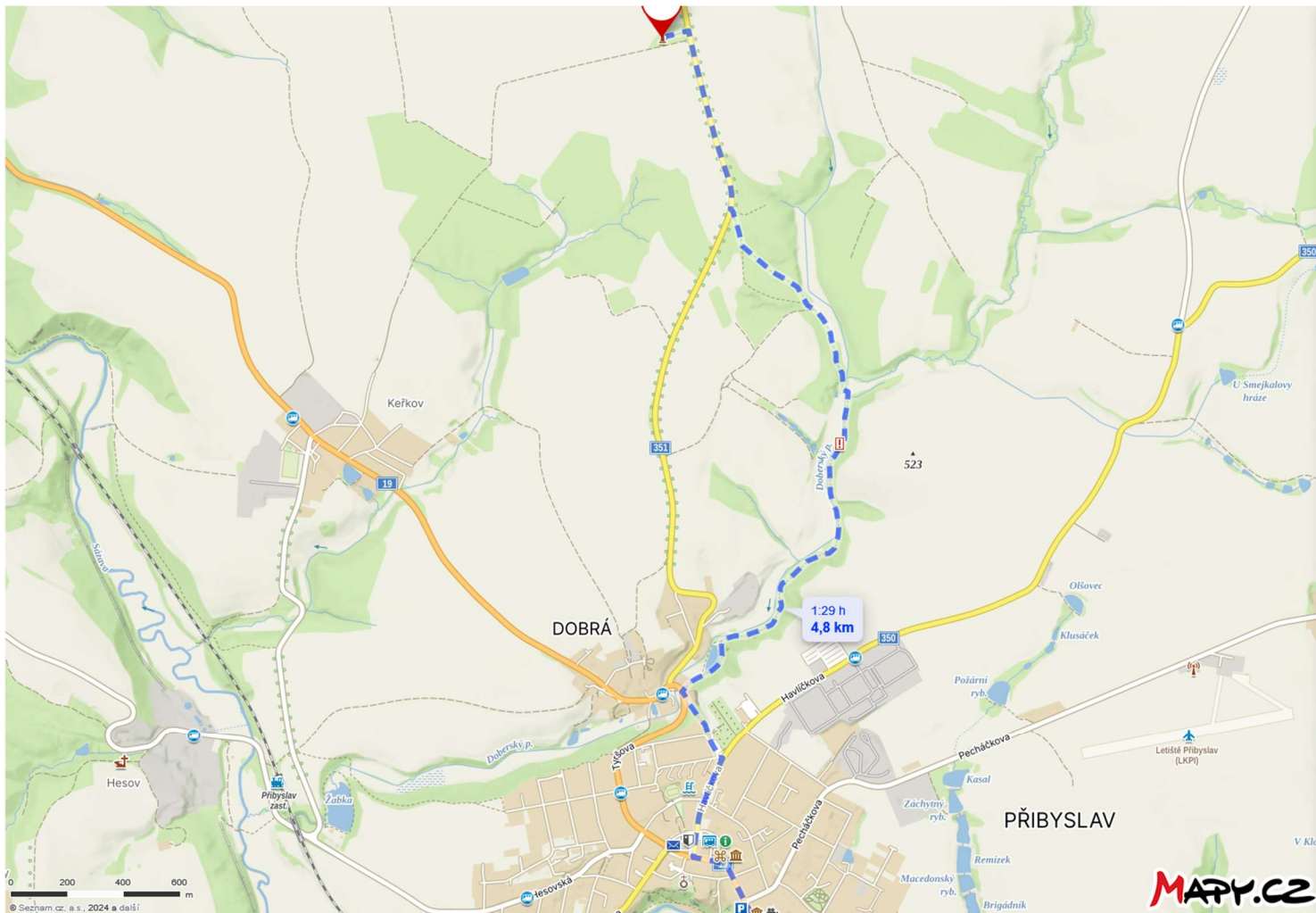
Vezměte si sebou: dobré oblečení (hlavně dobrou obuv), jídlo, pití a peníze na jízdenky případné vstupné. A hlavně **nezapomeňte na všechno, co potřebujete k úspěšnému výletu.**

Výlet procházka se koná za každého počasí s výjimkou dlouhotrvajícího deště. Stejně jako poslední výlety je tento ryze dobrovolný a každý účastník si za sebe zodpovídá sám. Výlet má na starosti děda Pavel HAT Tikman.

Jízdenku na vlak tam i zpět si každý zajistí sám. Buď z tepla domova přes internet nebo před odjezdem u kasy. Pro děti **do 18 let** a starce **nad 65 let** stojí **zpáteční jízdenka 282,- Kč**. Pro **ostatní** věkovou hranici **565,- Kč**.

Jinak se koná se pod záštitou prezidenta SK HARMONY Pavla Horáka.

Kontakt: pavel.tikman@sudop.cz +420 605 229 022

Hledání Trasa Moje mapy PT

Uložit Sdílet Exportovat

Turistická

Start
Příbyslav
Příbyslav, Kraj Vysočina, Česko

Cíl
Žižkova mohyla
Žižkovo Pole, Česko

Vyhledat ubytování v cíli

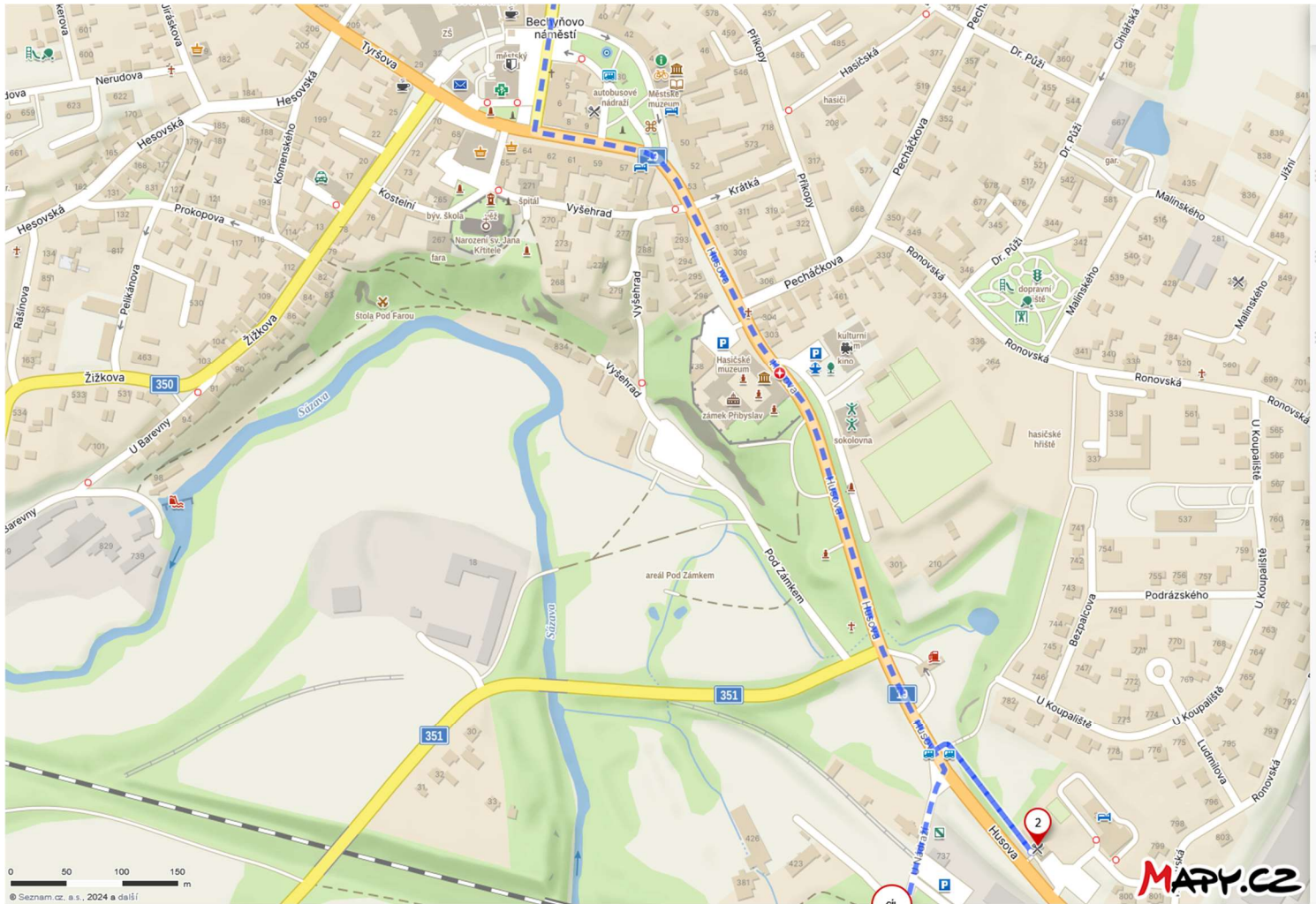
1:29 h
4,8 km

Počasi na trase Vypnuto

Výškový profil

Itinerář

MAPY.CZ

Hledání Trasa Moje mapy PT

🚗 🚘 🚶 🚲 🚰 🚴 ✕

> Turistická

Start
49.6029100N, 15.7370647E
49.6029100N, 15.7370647E

+ 4,5 km za 1:15 h

Bod 2
Restaurace U Jana Žižky
Husova 384, Píbilov, Kraj Vysočina, Česko

+ 317 m za 5 min

Cíl
U Nádraží
Píbilov, Kraj Vysočina, Česko

+ Vyhledat ubytování v cíli B 📄

1:20 h
4,8 km

★ 📄 📄
Uložit Sdílet Exportovat

🌤️ Počasí na trase Vypnuto

🏠 Výškový profil

📏 Měřítko